

Bijlage E: TEKST ZOALS UITGESPROKEN TIJDENS DE PROMOTIE TOT DOCTOR

Rector of voorzitter:

De zitting is geopend.

Mevrouw de promovenda/Mijnheer de promovendus,
het college voor promoties van de Universiteit Utrecht stelt u in de gelegenheid, uw proefschrift in het openbaar te verdedigen. Ik geef het woord aan de eerste opponent.

...

De gedachtewisseling wordt voortgezet door ...

Na het "hora est" van de pedel:

De commissie trekt zich terug om te beraadslagen. De zitting wordt geschorst.

Na terugkomst van de commissie:

De zitting wordt voortgezet. Mevrouw de promovenda/Mijnheer de promovendus, deze commissie, ingesteld door het college voor promoties, heeft kennis genomen van uw proefschrift en heeft uw verdediging daarvan gehoord. De commissie heeft besloten u het doctoraat toe te kennen. Ik verzoek nu de promotor, ..., u op de gebruikelijke wijze met die waardigheid te bekleden.

Promotor:

Uit kracht van de bevoegdheid, ons bij de wet toegekend en volgens het besluit van de promotiecommissie, hier tegenwoordig, verklaar ik bij deze u, ... (*voornaam en naam van de promovendus*) te bevorderen tot doctor, (*eventueel: en wel, wegens uw bijzondere verdiensten, met lof*) met alle daaraan door wet en gewoonte verbonden rechten en plichten* jegens wetenschap en samenleving. Beloof u dat u altijd volgens de beginselen van wetenschappelijke integriteit te werk zult gaan, eerlijk en zorgvuldig, kritisch en transparant, onafhankelijk en onpartijdig?

Promovendus:

Dat beloof ik.

Promotor:

Dan overhandig ik u nu het diploma, door rector, [en] promotor(en) [en copromotor(en)] ondertekend en van het grootzegel der Universiteit voorzien.

Toespraak van promotor of copromotor.

Rector of voorzitter:

Zeergeleerde Vrouwe/Heer, ook uit naam van het college voor promoties wens ik u geluk met de verworven waardigheid. Hiermee verklaar ik deze plechtigheid geëindigd.

* *Een veel gestelde vraag is welke rechten en plichten nu eigenlijk precies verbonden zijn aan de doctorsgraad.*

De rechten

Aan degene die voldoet aan alle daarvoor geldende eisen - gesteld bij of krachtens de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) - wordt de graad Doctor verleend. Diegene mag naar keuze ofwel de graad Doctor vermelden door achter zijn naam een D. te plaatsen, ofwel de doctorstitel voeren door middel van de afkorting dr. voor zijn naam te plaatsen (artikel 7.22 WHW).

Ingevolge artikel 435 van het Wetboek van Strafrecht is degene die zonder daartoe gerechtigd te zijn de titel "doctor" voert strafbaar.

ARTIKEL 7.22 WHW

- 1. Degene die op grond van de promotie, bedoeld in artikel 7.18, dan wel ingevolge artikel 7.19, tweede lid, de graad Doctor is verleend, is gerechtigd die graad in de eigen naamsvermelding tot uitdrukking te brengen.*
- 2. Degene die op grond van het eerste lid gerechtigd is de in dat lid bedoelde graad in de eigen naamsvermelding tot uitdrukking te brengen, is tevens gerechtigd de titel doctor te voeren.*
- 3. De in het eerste lid bedoelde graad wordt, aangeduid als D, in de naamsvermelding achter de naam geplaatst. De in het tweede lid bedoelde titel wordt, afgekort tot dr., voor de naam geplaatst.*
- 4. De betrokkene maakt een keuze uit het tot uitdrukking brengen in de eigen naamsvermelding van de graad, bedoeld in het eerste lid, en het voeren van de titel, bedoeld in het tweede lid.*

Een doctorsgraad is vaak een noodzakelijke voorwaarde om voor bepaalde wetenschappelijke functies in aanmerking te komen en om bijvoorbeeld als copromotor te kunnen worden benoemd.

De plichten

Verplichtingen jegens de wetenschap: wanneer degene die de doctorsgraad heeft behaald doorgaat met het verrichten van wetenschappelijk onderzoek en het geven van wetenschappelijk onderwijs, dan zal hij/zij zich in het algemeen moeten houden aan geschreven en ongeschreven principes van goed wetenschappelijk onderzoek - voor onderzoekers van de in de VSNU vertegenwoordigde universiteiten onder meer concreet vertaald in de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening (VSNU 2005/2-12/2-14) - en zich moeten onthouden van handelingen of gedragingen die indruisen tegen de wetenschappelijke integriteit.

Verplichtingen jegens de samenleving: hier betreft het ongeschreven regels en normen die samenhangen met het feit dat een doctor niet alleen binnen het wetenschappelijke veld, maar ook in de samenleving als geheel een bepaalde positie bekleedt en dat de maatschappij een zekere waarde hecht en vertrouwen ontleent aan een doctorsgraad. Daarvan moet degene die deze titel voert zich in het algemeen bewust zijn. Men mag van diegene verwachten dat die zich onthoudt van handelingen of gedragingen die het vertrouwen in de wetenschap beschamen of ondermijnen. Een doctor heeft in die zin in de samenleving een ongeschreven "ambassadeursfunctie" ten behoeve van de wetenschap. Om dit te bekrachtigen is in 2015 de eed/belofte ingevoerd.

Intrekking van de doctorsgraad mogelijk?

Kan de doctorsgraad worden ingetrokken als iemand zich niet aan de hiervoor beschreven verplichtingen houdt? Voor zover bekend, is dit in Nederland nog niet voorgekomen.

Een doctorsgraad kan uiteraard wel worden ingetrokken - zoals dat met iedere tentamenuitslag het geval is - als later aan het licht komt dat deze niet op de juiste gronden is verleend (bedrog, plagiaat, etc.). Het zal hierbij wel om apert en aantoonbaar frauduleus handelen moeten gaan. In de praktijk zal dit niet snel het geval zijn, aangezien de verplichting dat meerdere vakspecialisten moeten worden betrokken bij de beoordeling van het proefschrift, een goede waarborg biedt tegen frauduleus handelen.